

Рейтинговий звіт KMNS 001-005 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Кам'янське
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	10.12.2019 р.
Дата оновлення:	19.10.2021 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA-
Прогноз:	стабільний

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за I півріччя 2021 року, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана міською радою, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	10.12.2019	21.01.2020	28.09.2020	16.02.2021	19.10.2021
Рівень рейтингу	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA-** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «-» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Кам'янського підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста: співвідношення обсягу доходів бюджету Кам'янської міської територіальної громади в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в I півріччі 2021 року становило 95%;
- високими темпами зростання обсягу доходної частини бюджету громади (без урахування трансфертів) за результатами I півріччя 2021 року;
- високим рівнем економічного розвитку міста, що забезпечується роботою підприємств потужного промислового комплексу міста;
- помірним рівнем консолідованого боргового навантаження бюджету громади.

Рівень кредитного рейтингу м. Кам'янського обмежується:

- суттєвою чутливістю господарського комплексу та бюджету громади до економічних ризиків унаслідок низького рівня диверсифікації промислового комплексу міста за видами економічної діяльності та суттєвої концентрації надходжень до бюджету громади за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів – надходження від одного з основних платників (ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат») формують близько ¼ доходної частини загального фонду бюджету громади без урахування трансфертів;
- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- складною макроекономічною ситуацією внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину для запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19 та впливом негативних чинників на фінансовий ринок, економіку країни в цілому та соціально-економічний розвиток окремих громад, стан державних та місцевих фінансів.

Зміст

РЕЗЮМЕ	5
1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ МІСТА	11
1.1. НАСЕЛЕННЯ ТА СТАН РИНКУ ПРАЦІ	12
1.2. ПРОМИСЛОВІСТЬ	16
1.3. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	19
2. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	22
2.1. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	22
2.2. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ.....	23
3. БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	26
3.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ МІСТА КАМ'ЯНСЬКЕ	26
3.2. ЛІКВІДНІСТЬ	30
3.3. ВИКОНАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ	31
3.4. ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ	35
4. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ГРОМАДИ	40
4.1. БОРГОВА ІСТОРІЯ.....	40
4.2. КОНСОЛІДОВАНИЙ БОРГ.....	40
ВИСНОВОК	43
ДОДАТКИ	44
Додаток до РЕЙТИНГОВОГО ЗВІТУ № 1	45
Додаток до РЕЙТИНГОВОГО ЗВІТУ № 2	46
Додаток до РЕЙТИНГОВОГО ЗВІТУ № 3	47
Додаток до РЕЙТИНГОВОГО ЗВІТУ № 4	48

Резюме

Загальна інформація про місто

Місто Кам'янське¹ – адміністративний центр Кам'янського району Дніпропетровської області та Кам'янської міської територіальної громади. Місто Кам'янське, що розташовано на берегах Кам'янського водосховища, у середній течії Дніпра, нижче греблі Середньодніпровської ГЕС, відноситься до переліку найбільших міст області та за чисельністю населення (235,2 тис. осіб станом на 01.07.2021 р.) займає 3-тє місце в регіоні після Дніпра та Кривого Рогу.

До складу Кам'янської міської територіальної громади станом на дату складання цього звіту входили 3 громади: місто Кам'янське, селище міського типу Карнаухівка та село Світле. Кам'янська міська територіальна громада є самоврядною територіальною одиницею, в межах якої громада здійснює місцеве самоврядування, має свою комунальну власність, бюджет та органи місцевого самоврядування.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Кам'янське

Назва показника	2016	2017	2018	2019	2020	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	244,2	242,0	240,3	238,8	236,9	99,2
Середньооблікова чисельність штатних працівників*, тис. осіб	49,5	47,4	45,0	42,3	43,5	102,9
Середньомісячна заробітна плата*, грн.	4 803,7	6 151,8	8 328,6	10 665,6	11 535,8	108,2
Заборгованість із виплати заробітної плати (станом на кінець звітного періоду), млн. грн.	5,1	3,1	3,0	14,6	7,6	52,1
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	32 303,9	40 276,3	56 010,7	51 855,3	49 394,0	95,3
Доходи бюджету, млн. грн.	1 786,6	2 442,2	2 668,9	2 820,1	2 151,4	76,3
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	1 818,8	2 443,1	2 654,9	2 836,2	2 345,5	82,7
Прямий борг (без урахування середньострокових позик з Єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	178,5	-

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Дніпропетровській області, що надаються окремо за кожний квартал, починаючи з 01.01.2017 р.

Соціальна сфера та економіка громади

За чисельністю населення (235,2 тис. осіб станом на 01.07.2021 р.) Кам'янське належить до середніх міст України. Зважаючи на структуру економіки Кам'янського – одного з важливих промислових центрів України – для громади характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного комплексу, а також підприємств із виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування.

¹ до 2016 р. - Дніпродзержинськ

Протягом 2015-2019 рр. умови діяльності промислових підприємств були складними, що негативно впливало на показники зайнятості населення: середньооблікова чисельність штатних працівників по місту в цілому зберігала тенденцію до скорочення. З другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що також суттєво впливало на показники ринку праці країни. Зважаючи на структуру та особливості економіки Кам'янського (значна частина мешканців зайнята на великих промислових підприємствах), запровадження карантину мало помірний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення міста. За розрахунками агентства, середньооблікова чисельність штатних працівників у м. Кам'янському протягом 2020 року в цілому зросла на 2,9% (до 43,5 тис. осіб), питома вага зайнятих на підприємствах основного кола статистичної звітності у загальній чисельності наявного населення міста становила 18,4% та перевищила відповідний показник по Україні в цілому (17,7%).

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у 2018-2019 роках перевищували темпи зростання аналогічного показника по країні, але у 2020 році динаміка була слабкою. Темпи росту рівня оплати праці впливають на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб, який формує понад 50% доходів загального фонду бюджету громади без урахування трансфертів. Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2020 році зростали нижчими темпами, ніж у 2019 році, тоді як у I півріччі 2021 року динаміка надходжень податку покращилась – обсяги надходжень за цим джерелом зросли на 13,8% до показника у відповідному періоді 2020 року, рівень виконання був високим – 49,8% планового показника на 2021 рік та 102% плану на півріччя.

Протягом I півріччя 2021 року відбулось зменшення обсягу несплаченої заробітної плати працівникам (з 7,6 млн. грн. до 5,8 млн. грн.). Основними боржниками були переважно підприємства державної форми власності, причини виникнення заборгованості – відсутність фінансування з державного бюджету, втрата ринків збуту готової продукції, призупинення виробництва.

Економічний потенціал міста Кам'янське характеризується, передусім, потужним багатогалузевим промисловим комплексом. Місто має також розгалужену транспортну мережу, розвинену комунальну інфраструктуру, мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності помірний. При цьому зберігається залежність господарського комплексу та бюджету громади від діяльності провідних промислових підприємств. Основними платниками обов'язкових платежів до бюджету громади є підприємства промисловості (металургійного комплексу, з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування). Рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини бюджету є високим, крім того зберігається суттєва залежність від одного із основних платників – ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», платежі якого формують близько ¼ доходної частини загального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів).

Рівень економічного розвитку міста Кам'янське – високий, порівняно з багатьма іншими містами України зі співставною структурою економіки та адміністративно-територіальним статусом, що забезпечується роботою підприємств потужного промислового комплексу міста. У 2020 році та I півріччі 2021 року на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливали несприятливі макроекономічні

умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначилося також на динаміці доходної частини бюджету громади та чинило тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

Промисловий комплекс міста Кам'янське є базовим з точки зору формування економічного профілю міста та регіону. Виробничу діяльність у місті здійснюють 36 великих і середніх підприємств, серед яких є найбільші роботодавці міста та платники податків до місцевого бюджету. У I півріччі 2021 року на промислові підприємства міста Кам'янське припадало 13,8% випущеного в Україні коксу, 11,8% – чавуну, 13,9% – вагонів вантажних та 0,9% – електроенергії. У розрахунку на 1 мешканця обсяг реалізованої продукції підприємствами міста традиційно щорічно суттєво перевищував аналогічний показник по країні (у 3,5 – 4 рази). Промисловий комплекс міста концентрований за основними підприємствами та галузями. Провідними галузями промислового комплексу міста є металургія, хімічна та коксохімічна галузь, машинобудування та електроенергетика. При цьому металургійний комплекс забезпечує понад 50% загального обсягу реалізованої підприємствами міста продукції.

Вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу м. Кам'янського, як і в попередніх періодах, був значним. Динаміка промислового виробництва за більшістю основних галузей протягом 2016-2020 рр. та I півріччя 2021 року була нестабільною – в окремі періоди мало місце погіршення діяльності провідних підприємств металургійної галузі, хімічної та коксохімічної галузі, а також машинобудування, що у свою чергу впливало на динаміку надходжень до бюджету громади податкових платежів.

Промислова спеціалізація міста Кам'янське визначається, насамперед, експортоорієнтованими металургійним комплексом та хімічною промисловістю, які є уразливими до змін зовнішньоекономічної кон'юнктури. Протягом 2019-2020 рр., на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Кам'янському скорочувався, передусім за рахунок зменшення надходжень імпорту. За результатами 2020 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств міста склав 956,2 млн. доларів США, що на 2,2% менше відповідного обсягу попереднього року, але в розрахунку на 1 мешканця в 1,6 рази перевищує середній показник по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, як і в попередніх періодах, мало позитивне значення.

Комунальна власність та комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Кам'янське забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Для житлово-комунального господарства міста характерні проблеми, які в цілому є типовими для переважної більшості міст України, а саме: зношеність житлового фонду та окремих об'єктів інженерної і транспортної інфраструктури; високий рівень зносу комунальних мереж та обладнання, що у свою чергу призводить до суттєвих втрат енергоносіїв; наявність заборгованості споживачів за спожиті житлово-комунальні послуги. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства. Крім того, проводиться робота у напрямку реалізації у цій сфері

інвестиційних проектів спільних з міжнародними фінансовими організаціями, а також залучаються позикові кошти до бюджету розвитку.

Кам'янська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Обсяги надходжень від приватизації комунального майна та продажу земельних ділянок не мають сталої динаміки, тоді як надходження від оренди землі та майна залишалися важливими постійними джерелами наповнення загального фонду місцевого бюджету. Протягом січня-червня 2021 року Кам'янська міська рада здійснювала продаж земельних ділянок та майна, а також продовжила передачу в оренду об'єктів комунальної власності. Загалом, за результатами I півріччя 2021 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету громади без урахування трансфертів становила 26,96% (28,16% у I півріччі 2020 року) та перевищувала аналогічні показники по місцевих бюджетах в цілому.

Бюджет громади

Кам'янська міська територіальна громада має власний єдиний бюджет, який ухвалюється Кам'янською міською радою. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. Департамент фінансів міської ради забезпечує реалізацію державної бюджетної політики на території громади, загальну організацію бюджетного процесу в місті та координує діяльність його учасників, виконує функції складання та виконання місцевого бюджету, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. В місті Кам'янське забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету Кам'янської міської територіальної громади формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Податкові надходження (найбільш прогнозовані та передбачувані джерела формування доходів) мають найбільшу питому вагу у структурі бюджету м. Кам'янського.

Динаміка доходної частини бюджету міста Кам'янське (без урахування трансфертів) протягом 2015-2019 рр. була позитивною. Враховуючи суттєвий рівень чутливості господарського комплексу м. Кам'янського, зокрема великих промислових підприємств, які відносяться до переліку основних платників податків, до негативних економічних факторів, темпи зростання доходної частини бюджету (без урахування трансфертів) в окремі періоди (зокрема, у 2016 та 2017 роках) були нижчі за загальнодержавні середні показники. У 2020 році, з огляду на вплив несприятливих макроекономічних умов унаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, динаміка доходів бюджету уповільнилась – обсяг доходів

бюджету громади (без урахування трансфертів) скоротився на 0,5% до відповідного показника попереднього року. При цьому, зважаючи на те, що основні містоутворюючі підприємства продовжували роботу у період карантину в повному обсязі, обсяг податкових надходжень зростав протягом усього аналізованого періоду. У I півріччі 2021 року позитивну динаміку зростання обсягів доходної частини бюджету громади було відновлено.

Рівень бюджетної забезпеченості зберігався на високому рівні у порівнянні з іншими містами країни – співвідношення обсягу доходів бюджету громади в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в I півріччі 2021 року становило 95% (92,4% у 2020 році), що перевищує показники окремих міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки.

Зважаючи на структуру господарського комплексу, для бюджету Кам'янської міської територіальної громади характерним є значний рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, крім того має місце суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств. Відповідно, чутливість доходної частини бюджету громади до економічних ризиків є значною, як і в більшості інших міст України, на території яких також сформований потужний промисловий комплекс. На сьогодні рівень самостійності бюджету високий, м. Кам'янське протягом усього аналізованого періоду базову дотацію не отримувало, а в окремих бюджетних періодах мало статус міста-донора.

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади за результатами виконання в I півріччі 2021 року, як і в попередніх періодах, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним та спеціальним фондами. Бюджет громади за підсумками I півріччя 2021 року виконано з дефіцитом обсягом 1,85 млн. грн., у тому числі дефіцит спеціального фонду склав 132,9 млн. грн., загальний фонд виконано з профіцитом обсягом 131,04 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку та запозичення до бюджету розвитку. Також за рахунок коштів бюджету розвитку здійснювались витрати на погашення місцевих запозичень відповідно до укладених угод.

Ліквідність бюджету громади за результатами 2016-2020 рр. перебувала на невисокому рівні за загальним та спеціальним фондами, у I півріччі 2021 року показники ліквідності зросли до помірного рівня. У I півріччі 2021 року короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів не залучалися.

Протягом I півріччя 2021 року до доходної частини бюджету громади надійшло 1 210,3 млн. грн. Обсяг доходної частини бюджету збільшився на 15,3% до показника відповідного періоду попереднього року, обсяг власних доходів бюджету громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) збільшився на 18,1%. За результатами I півріччя 2021 року динаміка надходжень до бюджету громади за більшістю основних джерел покращилась, порівняно з аналогічним періодом минулого року, а рівень виконання плану був достатнім. Уточнений річний план на 2021 рік за доходами в цілому у січні-червні 2021 року було виконано на 50,7% (план на півріччя виконано на 100,3%), у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду виконані на 50,1%, спеціального фонду – на 64%. Слід зазначити, що у поточному році на рівень виконання плану як за доходами, так і видатками значною мірою впливатиме

динаміка відновлення економіки України та глобальної економіки, що у свою чергу буде залежати від успішності заходів із запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19.

Обсяг видаткової частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади за результатами I півріччя 2021 року становив 1 212,1 млн. грн., що на 18,8% більше показника відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2021 рік план за видатками бюджету у січні-червні було виконано на 44,7%, план на півріччя – на 82,7%. Рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувалися з місцевого бюджету, був прийнятний, а обсяги видатків зросли майже за усіма галузями, крім житлово-комунального господарства та охорони здоров'я.

Основними напрямками видатків бюджету було фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Значні обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю». Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету громади становила 14,1%, що є високим рівнем для вказаного періоду, оскільки зазвичай переважний обсяг капітальних видатків припадає на II півріччя бюджетного року.

Протягом I півріччя 2021 року з бюджету громади фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Кам'янської міської ради та здійснювались витрати на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод, питома вага видатків на оплату відсотків за запозиченнями, здійсненими до бюджету розвитку, була низькою.

Боргові зобов'язання міста

Станом на 01.07.2021 р. обсяг прямого боргу Кам'янської міської ради (без урахування позик, залучених із єдиного казначейського рахунку) становив 231,35 млн. грн. (сукупний залишок боргу за 2-ма внутрішніми запозиченнями та кредитом від НЕФКО). Місцеві гарантії Кам'янською міською радою не надавались. Пряме та консолідоване боргове навантаження доходної частини бюджету громади перебувало на низькому рівні. Очікується, що до кінця поточного року боргове навантаження бюджету громади зросте до помірною рівня.

1. Соціально-економічний розвиток та потенціал міста

Економічний потенціал міста Кам'янське характеризується, передусім, потужним багатогалузевим промисловим комплексом. Місто має також розгалужену транспортну мережу, розвинену комунальну інфраструктуру, мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності помірний. Протягом усього аналізованого періоду зберігається залежність господарського комплексу та бюджету громади від діяльності провідних промислових підприємств.

Основними платниками обов'язкових платежів до бюджету громади є підприємства промисловості (металургійного комплексу, з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування). Рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини бюджету є високим, крім того зберігається суттєва залежність від одного із основних платників – ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», платежі якого формують близько $\frac{1}{4}$ доходної частини загального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів).

Економічний розвиток України в 2020 році в цілому сповільнився. Мало місце зменшення ділової активності, внутрішнього споживання та зайнятості населення з огляду на запровадження з середини березня 2020 року карантину в Україні через поширення коронавірусного захворювання COVID-19. Найбільшого негативного впливу від пандемії COVID-19 економіка країни зазнала у першій половині 2020 року – в II кварталі року зменшення ВВП до відповідного показника у II кварталі 2019 року в порівняних цінах становило 11,4%. Після проходження жорсткої фази карантину падіння реального ВВП сповільнилося. За результатами III кварталу 2020 року зменшення ВВП до відповідного показника у III кварталі 2019 року в порівняних цінах становило 3,5%, а за підсумками 2020 року в цілому реальний ВВП, за оцінками Національного банку України, скоротився на 4,4%.

Негативний тиск на економічний розвиток країни чинило також зниження зовнішнього попиту на продукцію українського експорту через стрімке зниження економічної активності у світі внаслідок введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19. Крім того, посилення волатильності на світових фінансових ринках та негативні очікування інвесторів суттєво обмежили доступ України до ринку зовнішніх позик та інвестиційного капіталу.

У поточному році тривало відновлення світових ринків та економіки України, проте темпи росту були повільними, оскільки поширення нових штамів вірусу COVID-19 у світі спонукало окремі країни посилити карантинні заходи. За результатами I кварталу 2021 року в Україні реальний ВВП зменшився на 1,2% порівняно з попереднім кварталом, у II кварталі реальний ВВП зменшився на 0,7% порівняно з I кварталом 2021 року, але приріст до показника у II кварталі 2020 року становив 5,7%.

У 2021 році зберігаються негативні чинники, що впродовж попередніх років обмежували економічний розвиток та стан фінансового ринку країни, що у свою чергу негативно впливало на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів. Актуальними для економічного розвитку країни залишаються також ризики, пов'язані із загрозою ескалації бойових дій на сході та посиленням логістичних проблем

(відсутність переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, обмеження на транзит українських товарів через територію Російської Федерації, а також можлива ескалація конфлікту з РФ в Азовському морі).

Рівень економічного розвитку міста Кам'янське високий, порівняно з багатьма іншими містами України зі співставною структурою економіки та адміністративно-територіальним статусом, що забезпечується роботою підприємств потужного промислового комплексу міста. У 2020 році та I півріччі 2021 року на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливали несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначалося також на динаміці доходної частини бюджету громади та чинило тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

1.1. Населення та стан ринку праці

За чисельністю населення (235,2 тис. осіб станом на 01.07.2021 р.) Кам'янське належить до середніх міст України. Демографічна ситуація у місті протягом 2020 року² характеризувалась подальшим зменшенням чисельності наявного населення за рахунок природного скорочення (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Динаміка показників демографічних процесів у м. Кам'янське та в Україні, тис. осіб

Показник	2016	2017	2018	2019	2020
Місто					
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	244,2	242,0	240,3	238,8	236,9
Природний приріст населення, тис. осіб	-1,6	-1,7	-2,0	-2,1	-2,3
Механічний приріст населення, тис. осіб	-0,4	-0,5	0,3	0,6	0,4
Україна*					
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	42 584,5	42 386,4	42 153,2	41 902,4	41 588,4
Природний приріст населення, тис. осіб	-186,6	-210,1	-251,8	-272,3	-323,4
Механічний приріст населення, тис. осіб	10,6	12,0	18,6	21,5	9,3

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України

Протягом тривалого часу сальдо природного приросту в місті зберігає від'ємне значення. Наявність у місті потужного промислового комплексу призводить до значної кількості викидів у навколишнє середовище, що спричиняє забруднення повітряного та водного басейнів, шкідливо впливає на здоров'я населення та в цілому порушує екосистему регіону. Крім того, в окремі періоди мав місце також міграційний відтік, зумовлений тимчасовим погіршенням стану ринку праці внаслідок скорочення зайнятих на окремих провідних підприємствах. У 2018-2020 рр. сальдо механічного приросту в місті мало позитивне значення. Слід зазначити, що скорочення в подальшому чисельності мешканців міста, зокрема населення працездатного віку,

² починаючи з січня 2021 року демографічні показники у розрізі окремих громад Головним управлінням статистики в Дніпропетровській області не обраховуються

обмежуватиме доходну базу місцевого бюджету, значну частину якої формує податок на доходи фізичних осіб.

Зважаючи на структуру економіки Кам'янського – одного з важливих промислових центрів України – для міста характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного комплексу, а також з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування. Основними роботодавцями є такі великі промислові підприємства, як: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» (20,3% штатних працівників міста), АТ «ДНПРОАЗОТ» (7,8%), ПрАТ «Дніпровагонмаш» (5%), ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод» (2,7%), ПрАТ «Южкокс» (2,6%).

Суттєву роль у забезпеченні зайнятості мешканців міста має малий та середній бізнес. Загалом за прогнозними даними на малих та середніх підприємствах міста з початку 2021 року було зайнято 18,9 тис. осіб, або понад 8% наявного населення міста. Станом на 01.07.2020 р. кількість зареєстрованих фізичних осіб-підприємців в місті складала 9 980 осіб (на 0,3% більше, ніж на початок року).

Протягом 2015-2019 рр. умови діяльності промислових підприємств, зокрема металургійної галузі, машинобудування та хімічної промисловості, залишалися складними, що негативно впливало на показники зайнятості населення. В певні періоди мало місце скорочення зайнятих на окремих провідних підприємствах, а також застосовувались вимушені адміністративні відпустки та скорочення робочого часу. Відповідно, середньооблікова чисельність штатних працівників по місту в цілому у цей період зберігала тенденцію до скорочення.

З другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що мало наслідком обмеження на роботу підприємств торгівлі, транспорту та сектору послуг. Зважаючи на структуру та особливості економіки Кам'янського (значна частина мешканців зайнята на великих промислових підприємствах), запровадження карантину мало помірний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення міста у 2020 році. Містоутворюючі підприємства продовжували роботу у період жорсткого карантину в повному обсязі та забезпечували постійний попит на трудові ресурси та високий рівень офіційної зайнятості.

За розрахунками агентства³, середньооблікова чисельність штатних працівників у м. Кам'янському протягом 2020 року⁴ в цілому зросла на 2,9% (до 43,5 тис. осіб). За результатами 2020 року питома вага зайнятих на підприємствах основного кола статистичної звітності у загальній чисельності наявного населення міста становила 18,4% та перевищила відповідний показник по Україні в цілому (Таблиця 1.2).

³ у зв'язку із запровадженням нової методології звітування територіальні підрозділи Державної служби статистики надають основні показники статистики праці (середньооблікова чисельність штатних працівників та середньомісячна заробітна плата штатних працівників) окремо за кожний квартал, а розрахунки наростаючим підсумком (за півріччя або рік) не здійснюють

⁴ починаючи з січня 2021 року показники середньооблікової чисельності штатних працівників у розрізі окремих громад Головним управлінням статистики в Дніпропетровській області не обраховуються

Таблиця 1.2. Динаміка основних показників ринку праці (без урахування малого бізнесу) в місті Кам'янське та в Україні

Показник	2016	2017	2018	2019	2020
Місто					
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	49,5	47,4*	45,0*	42,3*	43,5*
Темпи росту до попереднього періоду, %	96,3	95,7	95,0	93,9	102,9
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	20,3	19,6	18,7	17,7	18,4
Україна**					
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	7 868,1	7 679,0	7 661,0	7 443,0	7 345,2
Темпи росту до попереднього періоду, %	97,6	97,6	99,8	97,6	98,7
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	18,5	18,1	18,2	17,8	17,7

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Дніпропетровській області, що надаються окремо за кожний квартал

** дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України, Головне управління статистики в Дніпропетровській області

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у 2018-2019 роках перевищували темпи зростання аналогічного показника по країні. У 2020 році середньомісячна заробітна плата працівників міста також зростала, але суттєво нижчими темпами (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3. Динаміка показників заробітної плати в місті Кам'янське та в Україні

Показники	2016	2017	2018	2019	2020
Місто					
Середньомісячна заробітна плата, грн.	4 803,7	6 151,8*	8 328,6*	10 665,6*	11 535,8*
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати, %	112,7	128,1	135,4	128,1	108,2
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	5,1	3,1	3,0	14,6	7,6
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	237,8	291,4	375,0	451,0	502,2
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	2,1	1,1	0,8	3,2	1,5
Україна**					
Середньомісячна заробітна плата, грн.	5 183,0	7 104,0	8 865,0	10 496,8	11 591,2
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати, %	123,6	137,1	124,8	118,4	110,4
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	1 791,0	2 368,4	1 455,7	3 034,4	1 878,4
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	40 780,4	54 551,6	67 914,8	78 127,8	85 138,9
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	4,4	4,3	2,1	3,9	2,2

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Дніпропетровській області, що надаються окремо за кожний квартал

** дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України, Головне управління статистики в Дніпропетровській області

Динаміка рівня оплати праці впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету громади). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2020 році зростали, хоча й нижчими темпами, ніж у 2019 році.

У 2019 році приріст до відповідного показника 2018 року становив 27,9%, тоді як у 2020 році – 7% до показника 2019 року. У I півріччі 2021 року динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб покращилась – обсяги надходжень за цим джерелом зросли на 13,8% до показника у відповідному періоді 2020 року, рівень виконання був високим – 49,8% планового показника на 2021 рік та 102% плану на півріччя.

Протягом I півріччя 2021 року відбулось зменшення обсягу невиплаченої заробітної плати працівникам (з 7,6 млн. грн. до 5,8 млн. грн.). Серед економічно активних підприємств основними боржниками були переважно підприємства державної форми власності: ДП «Бар'єр», ДП «Смоли» та ДП «УкрДІАП». Причини виникнення заборгованості – відсутність фінансування з державного бюджету, втрата ринків збуту готової продукції, призупинення виробництва.

За чисельністю населення (235,2 тис. осіб станом на 01.07.2021 р.) Кам'янське належить до середніх міст України. Зважаючи на структуру економіки Кам'янського – одного з важливих промислових центрів України – для громади характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного комплексу, а також з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування.

Протягом 2015-2019 рр. умови діяльності промислових підприємств були складними, що негативно впливало на показники зайнятості населення: середньооблікова чисельність штатних працівників по місту в цілому зберігала тенденцію до скорочення. З другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що також суттєво впливало на показники ринку праці країни. Зважаючи на структуру та особливості економіки Кам'янського (значна частина мешканців зайнята на великих промислових підприємствах), запровадження карантину мало помірний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення міста. За розрахунками агентства, середньооблікова чисельність штатних працівників у м. Кам'янському протягом 2020 року в цілому зросла на 2,9% (до 43,5 тис. осіб), питома вага зайнятих на підприємствах основного кола статистичної звітності у загальній чисельності наявного населення міста становила 18,4% та перевищила відповідний показник по Україні в цілому (17,7%).

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у 2018-2019 роках перевищували темпи зростання аналогічного показника по країні, але у 2020 році динаміка була слабкою. Темпи росту рівня оплати праці впливають на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб, який формує понад 50% доходів загального фонду бюджету громади без урахування трансфертів. Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2020 році зростали нижчими темпами, ніж у 2019 році, тоді як у I півріччі 2021 року динаміка надходжень податку покращилась – обсяги надходжень за цим джерелом зросли на 13,8% до показника у відповідному періоді 2020 року, рівень виконання був високим – 49,8% планового показника на 2021 рік та 102% плану на півріччя.

Протягом I півріччя 2021 року відбулось зменшення обсягу несплаченої заробітної плати працівникам (з 7,6 млн. грн. до 5,8 млн. грн.). Основними боржниками були переважно підприємства державної форми власності, причини виникнення заборгованості – відсутність фінансування з державного бюджету, втрата ринків збуту готової продукції, призупинення виробництва.

1.2. Промисловість

Стратегічною галуззю економіки міста Кам'янське є промисловість. Місто Кам'янське є одним із великих промислових центрів країни, підприємства промислового комплексу визначають економічний профіль міста та є найбільшими роботодавцями та великими платниками податків до бюджетів усіх рівнів. Промисловий комплекс міста Кам'янське налічує 36 великих і середніх підприємств, на яких зайнято близько 9,3% населення міста та близько половини середньооблікової чисельності штатних працівників.

Найбільшими промисловими підприємствами міста є: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНПРОАЗОТ», ПрАТ «ЮЖКОКС» та ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ТОВ ПП «ЗІП», ПрАТ «Дніпровагонмаш» та дочірнє підприємство «Дніпродзержинський сталеливарний завод», Кам'янський завод ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна», ДП «Смоли», ПрАТ «Дніпровський завод мінеральних добрив», філія «Середньодніпровська ГЕС «ПрАТ «Укргідроенерго».

Серед основних видів промислової продукції, що виробляється міськими підприємствами, є: чавун, сталь, прокат, кокс, цемент, мінеральні добрива, промислові та магістральні вагони. У I півріччі 2021 року на промислові підприємства міста Кам'янське припадало 13,8% випущеного в Україні коксу, 11,8% – чавуну, 13,9% – вагонів вантажних та 0,9% – електроенергії. У розрахунку на 1 мешканця обсяг реалізованої продукції підприємствами міста щорічно суттєво перевищує аналогічний показник по країні (у 3,5 – 4 рази).

Чутливість промислового комплексу міста Кам'янське до негативних загальнодержавних факторів є значною. Обсяги реалізованої промислової продукції за більшістю основних галузей протягом 2016-2019 рр. не мали сталої динаміки – в окремі періоди мало місце погіршення діяльності провідних підприємств металургійної галузі, хімічної та коксохімічної галузі, а також машинобудування, що у свою чергу впливало на динаміку надходжень до бюджету громади податкових платежів. Протягом 2017-2018 рр. обсяги реалізованої підприємствами міста промислової продукції зростали. Темп зростання обсягів реалізованої підприємствами міста промислової продукції у 2019 році уповільнився – було реалізовано продукції на суму 51,9 млрд. грн., що на 7,4% менше за відповідний показник 2018 року в фактичних цінах. У 2020 році динаміка обсягів реалізації була слабкою, що зумовлено у тому числі негативним впливом пандемії COVID-19 на глобальну економіку. Протягом 2020 року⁵ було реалізовано промислової продукції на 49,4 млрд. грн., що на 4,7% менше за аналогічний показник 2019 року.

⁵ починаючи з січня 2021 року показники обсягів реалізованої продукції у розрізі окремих громад Головним управлінням статистики в Дніпропетровській області не обраховуються

Таблиця 1.4. Динаміка основних показників промислового комплексу в місті Кам'янське та в Україні

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Місто						
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по місту, млн.грн.	36 789,2	32 303,9	40 276,3	56 010,7	51 855,3	49 394,0
Темп росту обсягів реалізації (місто), %	139,2	87,8	124,7	139,1	92,6	95,3
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн.	149 428,1	132 284,6	166 431,0	233 086,7	217 120,2	208 501,5
Україна*						
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн.грн.	1 496 013,0	1 767 093,3	2 153 031,3	2 508 579,5	2 480 804,2	2 481 148,5
Темп росту обсягів реалізації (країна), %	125,1	118,1	121,8	116,5	98,9	100,0
Середній обсяг реалізації промислової продукції по Україні в розрахунку на одного мешканця, грн.	36 789,2	32 303,9	40 276,3	56 010,7	59 204,3	59 659,7

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України

Промисловий комплекс міста суттєво концентрований за основними підприємствами та галузями. Понад 50% загального обсягу реалізованої продукції припадає на металургійний комплекс. Крім металургії, провідними галузями промислового комплексу міста є хімічна та коксохімічна галузь, машинобудування та електроенергетика.

Серед галузей переробної промисловості найбільшу питому вагу в загальних обсягах реалізованої промислової продукції утримує металургія. Протягом I півріччя 2021 року підприємства металургійного комплексу міста збільшили виробництво сталі на 0,2%, чавуну – на 3,1 %, прокату – на 17,3% до відповідних обсягів у I півріччі 2020 року.

Провідним підприємством металургійного комплексу міста є ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» – одне з найпотужніших металургійних підприємств України та найбільшим експортером міста. Протягом попередніх років обсяги промислового виробництва та реалізації продукції підприємства зазнавали суттєвих коливань. Зокрема, у II-III кварталах 2017 року внаслідок негативної цінової кон'юнктури на ринку металопродукції, зростання цін на використані енергоресурси, а також обмеження поставок коксу, вугілля та металобрухту призвели до різкого скорочення обсягів виробництва та тимчасового призупинення ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат». З вересня 2017 року роботу підприємства було відновлено в повному обсязі, а за результатами 2018 року підприємствами металургійного комплексу було реалізовано продукції вдвічі більше за відповідний показник 2017 року. Погіршення ситуації на світовому ринку металопродукції та різке падіння цін на метал у II півріччі 2019 року призвели до браку обігових коштів на підприємстві, внаслідок чого за результатами 2019 року комбінат скоротив випуск товарної продукції на 14,8%. У 2020 році ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» відвантажив споживачам понад 2,6 млн. тонн товарної продукції проти 2,25 млн. тонн у 2019 році. У липні поточного року відбувся аукціон з продажу майнового комплексу ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» у рамках процедури санації підприємства⁶, переможцем торгів є Дніпровський коксохімічний завод (ДКХЗ), що входить до групи Метінвест –

⁶ У червні 2019 року було порушено справу про банкрутство ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», а з 20.10.2020 року Господарський суд Дніпропетровської області запровадив процедуру санації підприємства

міжнародної вертикально інтегрованої групи металургійних і гірничодобувних компаній.

Другою за обсягами реалізації промислової продукції галуззю переробної промисловості міста є хімічна промисловість. Провідними підприємствами хімічної галузі є АТ «ДНІПРОАЗОТ», ПрАТ «Дніпровський завод мінеральних добрив», ТОВ ПП «ЗП» та ДП «Смоли». Найбільше підприємство галузі – АТ «ДНІПРОАЗОТ» – провідний постачальник мінеральних добрив, продуктів базової хімії (їдкого натрію та синтетичної соляної кислоти), гіпохлориту натрію, товарів народного споживання та єдине підприємство в Україні по виробництву рідкого хлору, що застосовується для стерилізації питної води й очищення стічних вод. Підприємство є одним із найбільших експортерів міста, продукція експортується в країни Західної та Східної Європи, Південної Америки, Азійсько-Тихоокеанського регіону, країни СНД і Балтії. Слід зазначити, що суттєве зростання цін на енергоресурси, зокрема на газ, протягом усього аналізованого періоду негативно впливало на результати діяльності підприємств хімічної галузі та, в окремі періоди, призводило до призупинення або обмеження виробництва.

До коксохімічної галузі належать підприємства ПрАТ «ЮЖКОКС» та ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод» – виробники коксу високої якості. З побічних продуктів основного процесу на підприємствах здійснюється виробництво інших хімічних речовин. Продукція підприємств постачається до Туреччини, Польщі, Чехії, Угорщини, Фінляндії та Росії. Протягом I півріччя 2021 року підприємствами виготовлено 666,0 тис. тонн коксу – на 7,8% більше, ніж в аналогічному періоді попереднього року.

Однією з провідних галузей переробної промисловості міста залишається машинобудування, на яке припадає близько 5% обсягів реалізації продукції. До найбільших підприємств машинобудівної галузі міста належить ПрАТ «Дніпровагонмаш», яке спеціалізується на виготовленні вантажних вагонів для магістральних залізничних доріг і різних галузей промисловості, здійсненні капітального та деповського ремонту вантажних вагонів та виробництві альтернативних видів продукції (контейнерів, сільськогосподарської техніки). На сьогодні основним ринком збуту підприємства є внутрішній ринок України. За підсумками I півріччя 2021 року, за даними міської ради, відбулося зменшення виробництва вагонів магістральних на 53,5%.

Значну питому вагу в обсягах реалізації промислової продукції підприємств міста має енергетична галузь. За підсумками I півріччя 2021 року в порівнянні з аналогічним періодом минулого року виробництво електроенергії в місті збільшилось у 2 рази. На території міста здійснює діяльність Середньодніпровська ГЕС потужністю 352 тис. кВт, яка входить до складу ПрАТ «Укргідроенерго» та є одним із найпотужніших постачальників електричної енергії Дніпропетровської області та України.

Чутливість промислового комплексу міста Кам'янське до негативних загальнодержавних факторів залишається значною. Протягом 2015-2020 років та I півріччя 2021 року вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Кам'янське був значним, на обсяги надходжень податків та зборів до бюджету громади – помірним. Динаміка доходної частини бюджету громади (передусім податкових надходжень) була позитивною, хоча

в окремі періоди основні промислові підприємства скорочували обсяги перерахування податків та зборів до місцевого бюджету.

Промисловий комплекс міста Кам'янське є базовим з точки зору формування економічного профілю міста та регіону. Виробничу діяльність у місті здійснюють 36 великих і середніх підприємств, серед яких є найбільші роботодавці міста та платники податків до місцевого бюджету. У I півріччі 2021 року на промислові підприємства міста Кам'янське припадало 13,8% випущеного в Україні коксу, 11,8% – чавуну, 13,9% – вагонів вантажних та 0,9% – електроенергії. У розрахунку на 1 мешканця обсяг реалізованої продукції підприємствами міста традиційно щорічно суттєво перевищував аналогічний показник по країні (у 3,5 – 4 рази). Промисловий комплекс міста концентрований за основними підприємствами та галузями. Провідними галузями промислового комплексу міста є металургія, хімічна та коксохімічна галузь, машинобудування та електроенергетика. При цьому металургійний комплекс забезпечує понад 50% загального обсягу реалізованої підприємствами міста продукції.

Вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу м. Кам'янського, як і в попередніх періодах, був значним. Динаміка промислового виробництва за більшістю основних галузей протягом 2016-2020 рр. та I півріччя 2021 року була нестабільною – в окремі періоди мало місце погіршення діяльності провідних підприємств металургійної галузі, хімічної та коксохімічної галузі, а також машинобудування, що у свою чергу впливало на динаміку надходжень до бюджету громади податкових платежів.

1.3. Зовнішньоекономічна діяльність

Промислові підприємства Кам'янського входять до переліку основних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Дніпропетровської області: за підсумками 2020 року питома вага підприємств міста в загальнообласному обсязі зовнішньоторговельного обороту становила 7,8%, в обсязі по Україні – близько 1%. Провідними підприємствами експортерами-імпортерами є: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНПРОАЗОТ», ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ПрАТ «ЮЖКОКС», ТОВ ПП «ЗІП», ДП «Смоли». Зважаючи на те, що основним промисловим підприємствам міста притаманна експортна орієнтованість, чутливість промислового комплексу м. Кам'янського до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є значною.

Протягом попередніх років на динаміку зовнішньої торгівлі товарами підприємств України впливало зниження зовнішнього попиту на продукцію внаслідок зміни кон'юнктури світового ринку, а також труднощі з реалізацією на традиційних ринках збуту, в тому числі внаслідок припинення співробітництва України з Російською Федерацією у воєнній сфері та введення обмежень з боку Російської Федерації на поставки продукції українських підприємств. Крім того, на обсяги зовнішньої торгівлі (передусім експортних поставок) значною мірою також впливало сповільнення розвитку світової економіки на фоні посилення політики протекціонізму з боку США, а також загострення логістичних проблем (відсутність переміщення вантажів через

лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, обмеження на транзит українських товарів через територію Російської Федерації, а також загроза ескалації конфлікту з РФ в Азовському морі). У 2020 році введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19 призвело до стрімкого зниження економічної активності у світі. У 2020 році через звуження зовнішнього попиту мало місце подальше падіння світових цін на товари, що переважають в українському експорті, що в свою чергу впливало на обсяги зовнішньої торгівлі вітчизняних підприємств. У 2021 році завдяки пом'якшенню карантину та програмам стимулювання глобальна економіка почала відновлюватися, але нижчими, ніж очікувалось темпами, що у свою чергу впливає на діяльність вітчизняних підприємств-експортерів.

Протягом 2019-2020 рр., на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Кам'янському скорочувався, передусім за рахунок зменшення надходжень імпорту. За результатами 2020 року⁷ обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств міста склав 956,2 млн. доларів США, що на 2,2% менше відповідного обсягу попереднього року, але в розрахунку на 1 мешканця в 1,6 рази перевищує середній показник по країні.

Таблиця 1.5. Динаміка показників зовнішньої торгівлі у місті Кам'янське та в Україні

Показники	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Місто						
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	1 201,6	926,3	1 081,5	1 273,4	977,2	956,2
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	160,8	77,1	116,8	117,7	76,7	97,8
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	4 880,7	3 793,1	4 469,2	5 299,3	4 091,6	4 036,2
Україна*						
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	75 637,1	75 611,4	92 865,1	104 481,0	110 844,0	103 304,2
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	69,8	100,0	122,8	112,5	106,1	93,2
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	1 768,9	1 775,6	2 190,9	2 478,6	2 645,3	2 484,0

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України

За підсумками 2020 року в місті спостерігалось зменшення зовнішньоторговельного обороту товарів за рахунок зменшення обсягів імпорту, тоді як обсяг експорту товарів збільшився на 1,4% до відповідного показника у 2019 році. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, як і в попередніх періодах, мало позитивне значення – коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 6 од.

Основу товарної структури експорту підприємств міста складає продукція переробної промисловості – чавун, прокат, трубна заготовка, напівоброблені залізничні осі, арматура, катанка, карбамід, аміак, сировина коксохімічна, пек та смола кам'яновугільні, бензол, сульфат амонію, лакофарбова продукція.

⁷ починаючи з січня 2021 року показники обсягів експорту та імпорту товарів та послуг у розрізі окремих громад Головним управлінням статистики в Дніпропетровській області не обраховуються

Промислова спеціалізація міста Кам'янське визначається, насамперед, експортоорієнтованими металургійним комплексом та хімічною промисловістю, які є уразливими до змін зовнішньоекономічної кон'юнктури. Протягом 2019-2020 рр., на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Кам'янському скорочувався, передусім за рахунок зменшення надходжень імпорту. За результатами 2020 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств міста склав 956,2 млн. доларів США, що на 2,2% менше відповідного обсягу попереднього року, але в розрахунку на 1 мешканця в 1,6 рази перевищує середній показник по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, як і в попередніх періодах, мало позитивне значення.

2. Комунальна власність та комунальне господарство

2.1. Житлово-комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Кам'янське забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Послуги з управління багатоквартирними будинками в м. Кам'янському надає КП КМР «Управляюча компанія по обслуговуванню житлового фонду». Основним підприємством, що здійснює виробництво, транспортування й постачання теплової енергії всім групам споживачів є КП КМР «Тепломережі». Послуги з водопостачання холодної води та водовідведення надає КВП КМР «Міськводоканал».

Для житлово-комунального господарства міста характерні проблеми, які в цілому є типовими для переважної більшості міст України, а саме: зношеність житлового фонду та будівель бюджетних установ і окремих об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури, високий рівень зносу комунальних мереж та обладнання, що у свою чергу призводить до суттєвих втрат енергоносіїв, невідповідність тарифів на житлово-комунальні послуги їх економічно обґрунтованому рівню через стрімке зростання цін на енергоресурси та матеріали, наявність заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги.

Міська влада проводить роботу в напрямку покращення стану житлово-комунального господарства міста, відновлення міської інфраструктури, поліпшення надання послуг та зменшення енергоспоживання в бюджетній сфері. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства. Крім того, проводиться робота у напрямку реалізації у цій сфері інвестиційних проєктів, спільних з міжнародними фінансовими організаціями, а також залучаються позикові кошти до бюджету розвитку для будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурної сфери⁸.

У поточному році проводиться подальша робота з приведення тарифів на надання житлово-комунальних послуг до їх фактичної собівартості, зокрема планується перегляд тарифів на теплову енергію (послугу з постачання теплової енергії). Також у I півріччі 2021 року було встановлено тариф ТОВ «ТРЕЙД ІНВЕСТ ХОЛДІНГ» для бюджетних споживачів на теплову енергію, що виробляється на установках з використанням альтернативних джерел енергії. За результатами I півріччя 2021 року рівень покриття тарифами послуг з теплопостачання та управління багатоквартирними будинками був достатнім, за послугами з водопостачання та водовідведення – нижчим за 100%.

Протягом I півріччя 2021 року рівень проплати населення за послуги з теплопостачання був високим, за рештою видів послуг – нижчим за 100%. У розрахунку на 1 мешканця загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) відповідав високому рівню боргу.

⁸ докладніше у розділі 4 цього звіту («Боргові зобов'язання громади»)

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Кам'янське забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Житлово-комунальному господарству м. Кам'янського, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Проблемою галузі житлового господарства є також значна потреба в коштах на проведення капітального ремонту інженерних мереж. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства. Крім того, проводиться робота у напрямку реалізації у цій сфері інвестиційних проектів спільних з міжнародними фінансовими організаціями, а також залучаються позикові кошти до бюджету розвитку.

2.2. Комунальна власність

Кам'янська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, в тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватись як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету та спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку. Слід зауважити, що активний продаж об'єктів права комунальної власності може в подальшому суттєво обмежити як обсяги надходжень до бюджету розвитку (доходи від операцій з капіталом – вичерпний ресурс), так і доходів загального фонду від оренди землі та майна.

Земельні ресурси

Джерелами надходжень до бюджету громади є надходження від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення та надання земельних ділянок в оренду. Впродовж I півріччя 2021 року було продано 22 земельні ділянки комунальної власності загальною площею 2,84 га, до бюджету загалом надійшло 4,3 млн. грн., що в 4,4 рази більше порівняно з аналогічним періодом 2020 року. (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Інформація щодо продажу та оренди земельних ділянок у місті Кам'янське

Показник	Од. виміру	2016	2017	2018	2019	2020	I півр.2021
Продаж							
Кількість проданих земельних ділянок,	шт.	4	1	-	5	44	22
у т. ч. через аукціони	шт.	3	-	-	-	-	-
Загальна площа земельних ділянок, які були продані,	га	0,99	0,02	-	2,37	4,10	2,84
у т. ч. через аукціони	га	0,70	-	-	-	-	-
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	2 288,2	61,1	-	5 435,0	5 447,6	4 290,9
Оренда							
Кількість укладених договорів оренди на кінець року	шт.	2 182	2 077	2 100	2 152	1 894	1 803
Кількість укладених договорів оренди протягом року	шт.	399	270	263	351	325	111
Загальна площа земельних ділянок, що перебувають в оренді	га	2 059,2	2 054,9	2 056,5	2 080,7	2 093,5	2 104,0
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	312 543,5	431 876,9	405 733,5	435 385,7	435 670,9	246 346,2

Джерело: Кам'янська міська рада

Вагомим джерелом наповнення бюджету громади є кошти від оренди землі та сплати земельного податку з юридичних та фізичних осіб, які загалом формують близько 1/3 доходів загального фонду бюджету громади без урахування трансфертів. За результатами I півріччя 2021 року обсяг надходжень плати за землю становив 290,4 млн. грн. (у тому числі орендна плата – 246,3 млн. грн.) та збільшився порівняно з I півріччям 2020 року на 20,3%. Як і в попередніх періодах, має місце несплата окремими платниками земельних платежів. Податковий борг по платі за землю станом на 01.07.2021 р. становив 121,4 млн. грн. та мав найбільшу питому вагу в загальній сумі податкового боргу до бюджету громади (75,8%).

Орендні ставки за користування земельними ділянками були встановлені Рішенням Кам'янської міської ради від 22.06.2018 р. №1105-25/VII «Про ставки земельного податку, розмір орендної плати за землю, пільги зі сплати земельного податку на території міста» (зі змінами). Протягом I півріччя 2021 року рішення Кам'янської міської ради щодо зміни орендних ставок на землю не приймалися.

Комунальне майно

У власності територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. У I півріччі 2021 року було продано шляхом викупу 4 об'єкти площею 0,3 тис. кв. м (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2. Інформація щодо продажу та оренди об'єктів комунального майна в місті Кам'янське

Показник	Од. виміру	2016	2017	2018	2019	2020	Іпівр.2021
Продаж							
Кількість реалізованих об'єктів комунальної власності	шт.	-	-	-	2	8	4
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що були приватизовані	тис. кв. м				0,4	11,2	0,3
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	-	-	-	951,5	11 826,6	437,1
Оренда							
Кількість укладених договорів оренди на кінець року	шт.	461	425	442	463	428	338
Кількість укладених договорів оренди протягом року	шт.	84	98	95	86	39	25
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що перебувають в оренді	тис. кв. м	52,5	44,7	44,3	62,7	50,1	45,0
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	3 274,4	2 787,7	4 310,5	3 670,0	4 434,8	1 998,2

Джерело: Кам'янська міська рада

Загалом за результатами I півріччя 2021 року до бюджету громади надійшло близько 2 млн. грн. плати за оренду майна, що на 11,3% менше обсягу надходжень за аналогічний період попереднього року, рівень виконання плану становив 50% планового річного показника та 100% плану на півріччя.

З 19.06.2021 р. набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України №630 від 28.04.2021 р. «Деякі питання розрахунку орендної плати за державне майно», за якою були встановлені орендні ставки, що використовуються у разі передачі в оренду без проведення аукціону. Ставки за оренду комунального майна для бюджетних установ, організацій, закладів встановлено на рівні 3-5 відсотків від ринкової вартості майна. Користуючись правом, наданим ст.17 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», з метою раціонального використання коштів бюджету, міською радою 28.07.2021 р. було прийнято рішення «Про затвердження Методики розрахунку орендної плати за нерухоме комунальне майно територіальної громади м. Кам'янського для визначеного кола орендарів».

Кам'янська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Обсяги надходжень від приватизації комунального майна та продажу земельних ділянок не мають сталої динаміки, тоді як надходження від оренди землі та майна залишалися важливими постійними джерелами наповнення загального фонду місцевого бюджету. Протягом січня-червня 2021 року Кам'янська міська рада здійснювала продаж земельних ділянок та майна, а також продовжила передачу в оренду об'єктів комунальної власності. Загалом, за результатами I півріччя 2021 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету громади без урахування трансфертів становила 26,96% (28,16% у I півріччі 2020 року) та перевищувала аналогічні показники по місцевих бюджетах в цілому.

3. Бюджет територіальної громади

3.1. Загальна характеристика стану місцевих фінансів міста Кам'янське

До 2020 року зведений бюджет м. Кам'янського включав міський бюджет та селищний бюджет смт Карнаухівка. Наприкінці 2019 року було створено Кам'янську міську територіальну громаду, до складу якої увійшло м. Кам'янське та смт Карнаухівка. Кам'янська міська територіальна громада має власний єдиний бюджет, який ухвалюється Кам'янською міською радою.

Організація бюджетного процесу громади здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. Департамент фінансів міської ради забезпечує реалізацію державної бюджетної політики на території громади, загальну організацію бюджетного процесу в місті та координує діяльність його учасників, виконує функції складання та виконання місцевого бюджету, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. За доходами та видатками запроваджено казначейське обслуговування бюджету громади. Звіти про виконання бюджету складаються щомісячно. Річні та квартальні звіти про виконання бюджету громади затверджуються міською радою за поданням виконавчих органів ради. В місті Кам'янське забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету громади формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Податкові надходження (найбільш прогнозовані та передбачувані джерела формування доходів) мають найбільшу питому вагу у структурі бюджету громади.

Динаміка доходної частини бюджету міста Кам'янське (без урахування трансфертів) протягом 2015-2019 рр. була позитивною. Враховуючи суттєвий рівень чутливості господарського комплексу м. Кам'янського, зокрема великих промислових підприємств, які відносяться до переліку основних платників податків, до негативних економічних факторів, темпи зростання доходної частини бюджету (без урахування трансфертів) в окремі періоди (зокрема, у 2016 та 2017 роках) були нижчі за загальнодержавні середні показники. У 2020 році, з огляду на вплив несприятливих макроекономічних умов, унаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, динаміка доходів бюджету уповільнилась – обсяг доходів бюджету громади (без урахування трансфертів) скоротився на 0,5% до відповідного показника попереднього року. При цьому, зважаючи на те, що основні містоутворюючі підприємства продовжували роботу у період карантину в повному обсязі, обсяг податкових надходжень зростав протягом усього аналізованого періоду. У I півріччі 2021 року позитивну динаміку зростання обсягів доходної частини бюджету громади було відновлено.

Малюнок 3.1. Динаміка доходної частини бюджету громади (зліва) та бюджетної забезпеченості Кам'янської міської територіальної громади (справа) у порівнянні до середніх показників по країні

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, Державна служба статистики України, Міністерство фінансів України

Рівень бюджетної забезпеченості зберігався на високому рівні у порівнянні з іншими містами країни – співвідношення обсягу доходів бюджету громади в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в I півріччі 2021 року становило 95% (92,4% у 2020 році), що перевищує показники окремих міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки.

Основні показники, що характеризують стан місцевих фінансів Кам'янської міської територіальної громади, наведено нижче (Таблиця 3.1).

Таблиця 3.1. Динаміка окремих бюджетних показників Кам'янської міської територіальної громади

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Структура доходної та видаткової частин місцевого бюджету						
Співвідношення обсягу доходів бюджету громади (без урахування трансфертів) у розрахунку на одного мешканця до середнього показника по країні), %	92,1	89,7	92,6	96,2	92,4	95,0
Співвідношення базової дотації до доходної частини загального фонду бюджету громади без урахування трансфертів, %	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня
Концентрація доходів загального фонду бюджету за основними платниками	висока	висока	висока	висока	висока	висока
Концентрація доходів бюджету за основними платниками	висока	висока	висока	висока	висока	висока
Питома вага доходів бюджету розвитку (без урахування трансфертів) в обсязі доходів спеціального фонду бюджету (без урахування трансфертів), %	9,1	2,1	8,9	7,5	27,8	11,9
Питома вага капітальних видатків у загальній сумі видатків, %	10,3	10,8	8,7	16,3	18,4	14,1
Виконання місцевого бюджету та фінансова гнучкість						
Виконання плану за доходами загального фонду (без урахування трансфертів), %	101,0	95,8	97,4	95,1	92,2	48,2
Виконання плану за доходами спеціального фонду (без урахування трансфертів), %	123,7	128,8	114,4	112,9	92,3	52,3
Виконання плану за видатками бюджету в цілому, %	99,2	97,2	97,3	95,8	93,8	44,7
Виконання плану за доходами бюджету в цілому, %	101,1	98,5	99,3	96,9	93,9	50,7
Темп росту обсягу доходної частини бюджету громади (без урахування трансфертів) до попереднього бюджетного періоду, %	127,2	130,4	118,3	118,4	99,5	118,1
Темп росту обсягу доходної частини бюджету громади до попереднього бюджетного періоду, %	123,4	136,7	109,3	105,7	76,3	115,3
Темп росту обсягу видаткової частини бюджету громади до попереднього бюджетного періоду, %	122,7	134,3	108,7	106,8	82,7	118,8
Співвідношення дефіциту/профіциту бюджету громади до доходної частини бюджету, %	-1,8	0,0	0,5	-0,6	-9,0	-0,2
Співвідношення сальдо операційного балансу бюджету громади до операційних доходів відповідного бюджетного періоду, %	8,9	10,3	9,2	11,8	6,8	12,3
Рівень покриття фінансовими доходами видатків на обслуговування боргу, %	борг відсутній	борг відсутній	борг відсутній	борг відсутній	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Зважаючи на структуру господарського комплексу, для бюджету Кам'янської міської територіальної громади характерним є значний рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, крім того має місце суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств. Відповідно, чутливість доходної частини бюджету громади до економічних ризиків є значною, як і в більшості інших громад України, на території яких також сформований потужний промисловий комплекс. На сьогодні рівень самостійності бюджету високий. Бюджет громади, як і в попередніх періодах, базову дотацію не отримує.

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади у форматі бюджетного балансу із розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено нижче (Таблиця 3.2).

Таблиця 3.2. Агрегований бюджет Кам'янської міської територіальної громади у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	I півр. 2020			I півр. 2021		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано
Податкові надходження	742 930,8	3 966,5	746 897,3	872 087,6	4 437,4	876 525,0
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	7 439,5	16 856,8	24 296,3	11 100,4	30 525,6	41 626,1
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	258 011,5	0,0	258 011,5	256 672,1	0,0	256 672,1
Операційні надходження всього	1 008 381,9	20 823,3	1 029 205,2	1 139 860,2	34 963,0	1 174 823,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	752 506,6	16 675,9	769 182,5	854 925,1	27 548,2	882 473,3
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	184 142,7	0,0	184 142,7	147 798,3	0,0	147 798,3
Операційні видатки всього	936 649,2	16 675,9	953 325,1	1 002 723,4	27 548,2	1 030 271,6
Операційний баланс	71 732,7	4 147,4	75 880,1	137 136,8	7 414,8	144 551,7
Фінансовий дохід	0,0	0,0	0,0	5,3	0,0	5,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	16,2	0,0	16,2	11 374,4	0,0	11 374,4
Фінансовий баланс	-16,2	0,0	-16,2	-11 369,0	0,0	-11 369,0
Поточний баланс	71 716,4	4 147,4	75 863,8	125 767,8	7 414,8	133 182,6
Капітальні надходження	3,0	10 429,9	10 432,9	0,2	4 727,9	4 728,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	10 000,0	0,0	10 000,0	5 274,0	25 449,0	30 723,0
Капітальні надходження всього	10 003,0	10 429,9	20 432,9	5 274,2	30 177,0	35 451,2
Придбання основного капіталу	0,0	25 720,8	25 720,8	0,0	108 661,7	108 661,7
Капітальні трансферти	0,0	40 908,3	40 908,3	0,0	61 820,8	61 820,8
Капітальні видатки всього	0,0	66 629,2	66 629,2	0,0	170 482,5	170 482,5
Капітальний баланс	10 003,0	-56 199,3	-46 196,3	5 274,2	-140 305,5	-135 031,3
Баланс після капітальних видатків	81 719,4	-52 051,9	29 667,5	131 042,0	-132 890,7	-1 848,7
Кредитування (з врахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	81 719,4	-52 051,9	29 667,5	131 042,0	-132 890,7	-1 848,7
Фінансування	-81 719,4	52 051,9	-29 667,5	-131 042,0	132 890,7	1 848,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади за результатами виконання в I півріччі 2021 року, як і в попередніх періодах, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним та спеціальним фондами. У поточному році міська рада активні операції з тимчасово-вільними бюджетними коштами не проводила. При цьому Кам'янська міська рада здійснювала видатки на обслуговування боргу (за кредитом від НЕФКО та внутрішніми запозиченнями), відповідно фінансовий баланс, як і в 2020 році, мав негативне значення. Перевищення обсягів поточних надходжень над обсягами поточних видатків як за загальним, так і за спеціальним фондами забезпечило позитивне сальдо поточного балансу, яке спрямовувалося на покриття дефіциту капітального балансу бюджету.

Бюджет громади за підсумками I півріччя 2021 року виконано з дефіцитом обсягом 1,85 млн. грн., у тому числі дефіцит спеціального фонду склав 132,9 млн. грн., загальний фонд виконано з профіцитом обсягом 131,04 млн. грн.

Основні джерела фінансування бюджету Кам'янської міської територіальної громади з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено нижче (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3. Основні джерела фінансування бюджету Кам'янської міської територіальної громади, тис. грн.

Показник	I півр. 2020			I півр. 2021		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано
Профіцит/дефіцит	81 719,4	-52 051,9	29 667,5	131 042,0	-132 890,7	-1 848,7
Фінансування	-81 719,4	52 051,9	-29 667,5	-131 042,0	132 890,7	1 848,7
Зміни залишків	-27 408,0	-5 442,0	-32 850,0	-47 157,6	-7 512,1	-54 669,7
залишок на початок року	26 898,8	6 505,1	33 403,9	10 943,0	3 283,1	14 226,1
залишок на кінець року	54 306,8	11 947,1	66 253,9	58 100,7	10 795,2	68 895,8
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	3 186,0	3 186,0	0,0	52 839,6	52 839,6
Запозичення	0,0	3 540,0	3 540,0	0,0	73 700,7	73 700,7
Погашення	0,0	-354,0	-354,0	0,0	-20 861,1	-20 861,1
Інші розрахунки	0,0	-3,5	-3,5	0,0	3 678,9	3 678,9
кошти, що передаються до бюджету розвитку	-54 311,5	54 311,5	0,0	-83 884,3	83 884,3	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку та запозичення до бюджету розвитку. Також за рахунок коштів бюджету розвитку здійснювались витрати на погашення місцевих запозичень відповідно до укладених угод.

3.2. Ліквідність

Ліквідність бюджету громади за результатами 2016-2020 рр. перебувала на невисокому рівні за загальним та спеціальним фондами, у I півріччі 2021 року показники ліквідності зросли до помірного рівня (Таблиця 3.4).

Таблиця 3.4. Динаміка показників ліквідності бюджету Кам'янської міської територіальної громади

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	I півр. 2021
Співвідношення залишків на рахунках загального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків загального фонду за аналізований бюджетний період, %	2,1	1,5	1,8	1,2	0,6	5,7
Співвідношення залишків на рахунках спеціального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків спеціального фонду за аналізований бюджетний період, %	2,6	2,0	2,5	1,2	1,4	5,5
Співвідношення обсягу кредиторської заборгованості загального фонду станом на кінець поточного бюджетного року до видатків загального фонду за цей період (без урахування коштів, що передаються до спеціального фонду), %	11,8	8,3	3,1	2,2	3,4	3,6
Співвідношення кредиторської заборгованості спеціального фонду станом на кінець поточного бюджетного року до видатків спеціального фонду за цей період, %	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Співвідношення обсягу залучених позичок з єдиного казначейського рахунку до доходів загального фонду бюджету, %	0,0	11,7	1,4	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Станом на 01.07.2021 р. кредиторська заборгованість бюджетних установ за спеціальним фондом була відсутня, співвідношення обсягу кредиторської заборгованості бюджету за загальним фондом до відповідних видатків за I півріччя 2021 року перебувало на помірному рівні.

Протягом 2017 та 2018 років, зважаючи на низькі показники ліквідності, до бюджету міста залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів (в межах бюджетного періоду) за загальним фондом. Залежність від залучення позичок у 2017 році була помірною, у 2018 році – низькою. У 2019-2020 рр. та I півріччі 2021 року короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів не залучалися.

3.3. Виконання доходної частини бюджету

Протягом I півріччя 2021 року до доходної частини бюджету громади надійшло 1 210,3 млн. грн., що становило 50,7% планових річних призначень або 100,3% до уточненого плану на півріччя. Обсяг доходної частини бюджету збільшився на 15,3% до показника відповідного періоду попереднього року, обсяг власних доходів бюджету громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) збільшився на 18,1% (Таблиця 4.5).

Таблиця 3.5. Виконання доходної частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади, тис. грн.

Показники	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	1 231 514,3	1 504 469,2	1 559 277,2	1 822 681,3	876 525,0	48,1	117,4
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	46,1	53,3	72,5	76,3	72,4	94,9	101,8
Податок на доходи фізичних осіб	606 999,7	776 156,1	830 464,6	914 000,0	455 109,4	49,8	113,8
Податок на прибуток підприємств	252,3	466,8	128,2	280,0	75,1	26,8	68,7
Рентна плата	297,1	0,1	2,1	1,3	0,0	0,5	0,6
Акцизний податок	64 612,5	68 909,8	80 178,0	88 330,0	43 179,4	48,9	120,9
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю з юридичних та фізичних осіб)	12 879,1	17 433,7	19 517,7	24 000,0	11 465,4	47,8	160,2
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб	445 372,6	522 714,6	495 631,1	640 700,0	290 413,4	45,3	120,3
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	594,0	860,6	397,7	425,0	258,9	60,9	117,8
Єдиний податок	90 436,3	108 966,5	124 160,9	146 420,0	71 518,6	48,8	122,8
Місцеві податки й збори, крім єдиного податку та податків на нерухоме майно	41,3	160,1	109,9	125,0	67,6	54,0	128,2
Інші податки та збори	10 029,4	8 800,9	8 687,0	8 400,0	4 437,4	52,8	111,9
Неподаткові надходження	98 595,2	94 980,7	61 505,6	79 053,5	41 631,4	52,7	171,3
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	3,7	3,4	2,9	3,3	3,4	103,9	148,6
Власні надходження бюджетних установ та організацій	67 795,9	68 809,2	41 633,0	60 691,6	30 475,1	50,2	195,1
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	4 310,5	3 881,8	4 434,8	4 000,0	1 998,2	50,0	88,7
Державне мито	784,7	1 419,2	1 194,5	1 188,7	400,5	33,7	70,9
Плата за надання адміністративних послуг	7 971,3	7 742,7	5 961,8	7 520,0	4 013,0	53,4	169,9
Інші неподаткові надходження	17 732,8	13 127,7	8 281,5	5 653,2	4 744,6	83,9	135,6
Доходи від операцій з капіталом	55,0	6 398,4	16 582,5	6 706,8	4 728,1	70,5	45,3
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,00	0,23	0,77	0,28	0,39	139,1	39,3
Кошти від продажу основного капіталу	22,8	963,4	9 862,5	1 206,8	437,3	36,2	4,6
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	32,1	5 435,0	6 720,1	5 500,0	4 290,9	78,0	442,9
Цільові фонди	60 000,0	40 000,0	0,0	0,0	0,0	-	-
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	2,2	1,4	0,0	0,0	0,0	-	-
Разом доходів	1 390 164,4	1 645 848,3	1 637 365,3	1 908 441,6	922 884,6	48,4	118,1
Трансферти з державного бюджету	488 790,2	537 698,9	423 300,9	458 831,1	275 340,0	60,0	112,2
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	18,3	19,1	19,7	19,2	22,8	118,4	97,3
Усього доходів	1 878 954,6	2 183 547,3	2 060 666,3	2 367 272,7	1 198 224,6	50,6	116,7
Трансферти з місцевих бюджетів	789 963,5	636 557,6	90 753,2	21 417,0	12 055,1	56,3	53,1
Усього	2 668 918,2	2 820 104,9	2 151 419,5	2 388 689,7	1 210 279,7	50,7	115,3

Джерело: Кам'янська міська рада, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основними джерелами формування доходної бази бюджету Кам'янської міської територіальної громади у поточному році, як і в попередніх періодах, залишалися податкові надходження та трансферти (з державного та місцевого бюджетів). Протягом I півріччя 2021 року, як і попередніх періодах, обсяг податкових надходжень зростає, що було забезпечено, передусім, збільшенням надходжень податку на доходи фізичних осіб, податку на нерухоме майно (відмінне від земельної ділянки), земельних платежів, акцизного та єдиного податків.

Обсяги надходжень трансфертів до бюджету громади в I півріччі 2021 року також зросли, що було зумовлено, передусім, збільшенням обсягів надходжень освітньої субвенції. Загалом, структура міжбюджетних трансфертів бюджету громади, що склалася протягом усього аналізованого періоду свідчить про збереження достатнього рівня самостійності місцевого бюджету, залежність бюджету від надходжень базової дотації відсутня.

Обсяги неподаткових надходжень у I півріччі 2021 року зросли на 71,3% до показника у I півріччі 2020 року внаслідок суттєвого збільшення обсягів власних надходжень бюджетних установ та організацій (передусім через низьку базу порівняння минулого року), а також плати за надання адміністративних послуг та інших неподаткових надходжень. При цьому динаміка надходжень плати за оренду комунального майна була слабкою. У I півріччі 2021 року, як і в 2018-2020 рр. міська рада кошти на депозит в установах банків не розміщувала та відсоткові платежі за користування тимчасово вільними бюджетними коштами до бюджету громади не надходили.

За результатами I півріччя 2021 року обсяги надходжень від операцій з капіталом зменшились на 54,7% за рахунок зменшення надходжень від приватизації майна. Сукупна питома вага доходів від продажу землі та майна за результатами I півріччя 2021 року була низькою – вони формували 0,4% загального обсягу доходної частини (близько 1% у I півріччі 2020 року).

За результатами I півріччя 2021 року динаміка надходжень до бюджету громади за більшістю основних джерел покращилась, порівняно із аналогічним періодом минулого року, а рівень виконання плану був достатнім. Уточнений річний план на 2021 рік за доходами в цілому у січні-червні 2021 року було виконано на 50,7% (план на півріччя виконано на 100,3%), у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду виконані на 50,1%, спеціального фонду – на 64%. (Додатки до рейтингового звіту №№3-4).

Основними джерелами загального фонду бюджету громади у I півріччі 2021 року залишалися податок та збір на доходи фізичних осіб, плата за землю (орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб у складі податку на майно), єдиний податок, а також акцизний податок.

Податок на доходи фізичних осіб, як і раніше, мав найбільшу питому вагу в структурі доходів загального фонду бюджету громади без урахування трансфертів (51,5%). За результатами I півріччя 2021 року обсяги надходжень за цим джерелом зросли на 13,8% до показника у відповідному періоді 2020 року, рівень виконання був високим – 49,8% планового показника на 2021 рік та 102% плану на півріччя. Зростання обсягу надходжень податку було забезпечено, в першу чергу, стабільною роботою містоутворюючих підприємств в умовах карантинних заходів, а також за рахунок

зростання з 01.01.2021 р. на 27% рівня мінімальної заробітної плати. У свою чергу уповільнювали динаміку надходжень податку запроваджені у січні поточного року обмежувальні карантинні заходи з метою запобігання розповсюдження COVID-19.

В аналізованому періоді в місті зберігалась висока галузева концентрація надходжень до бюджету громади податку на доходи фізичних осіб, а також концентрація надходжень цього податку за окремими основними платниками, в тому числі: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНІПРОАЗОТ», ПрАТ «Южжокс», ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ПрАТ «Дніпровагонмаш» та Регіональна філія «Придніпровська залізниця» ПАТ «Українська залізниця».

Близько 32,9% доходів загального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів) у аналізованому періоді формували надходження плати за землю в складі податку на нерухомість (разом земельний податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб), 84,8% надходжень яких становила орендна плата. За результатами I півріччя 2021 року сукупний обсяг надходжень земельного податку та орендної плати за землю збільшився до відповідного показника у I півріччі 2020 року на 20,3%, але рівень виконання плану за надходженнями земельних платежів був невисоким – 45,3% планового річного показника та 93,3% планового показника на півріччя. Найбільшими платниками земельних платежів до бюджету громади були великі промислові підприємства міста – ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНІПРОАЗОТ», ПрАТ «Дніпровагонмаш» та дочірнє підприємство ДП «Сталеливарний завод», ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ПрАТ «Южжокс», а також Регіональна філія «Придніпровська залізниця» ПАТ «Українська залізниця».

Упродовж I півріччя 2021 року до загального фонду бюджету Кам'янської міської територіальної громади надійшло 71,5 млн. грн. єдиного податку – на 22,8% більше показника I півріччя 2020 року. Зростання обсягу надходжень єдиного податку було забезпечено за рахунок зростання мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму (у відсотках до яких встановлюються ставки єдиного податку I та 2-ї групи), а також збільшення бази оподаткування (оподатковуваного доходу платників єдиного податку) через поступове підвищення загального рівня цін на товари і послуги. При цьому негативно на динаміку надходжень єдиного податку у поточному році впливало тимчасове звільнення Урядом платників I групи від сплати податку на період з січня по травень 2021 року відповідно до Закону України від 04.12.2020 №1072-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

Вагомим джерелом наповнення загального фонду бюджету залишається акцизний податок. Упродовж I півріччя 2021 року до загального фонду бюджету громади загалом надійшло 43,2 млн. грн. акцизного податку (акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів та акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів), що становило 48,9% планового річного показника та на 20,9% перевищило відповідний показник у I півріччі 2020 року.

Найбільшим платником акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів є ТОВ «АТБ-Маркет».

Основними джерелами наповнення спеціального фонду бюджету громади залишаються доходи бюджету розвитку, власні надходження бюджетних установ, екологічний податок та, в окремі періоди, трансферти. Загалом, протягом I півріччя 2021 року до спеціального фонду бюджету надійшло 65,1 млн. грн., що в 2,1 рази перевищило показник у I півріччі 2020 року. Рівень виконання плану також був високим – 64% річного планового показника та 101,7% уточненого плану звітнього періоду. Збільшення обсягів надходжень було зумовлено збільшення власних надходжень бюджетних установ, екологічного податку та трансфертів. При цьому обсяги доходів бюджету розвитку скоротились внаслідок зменшення обсягу надходжень від приватизації комунального майна.

Питома вага доходів бюджету розвитку у доходах спеціального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів) зменшилась до 11,9% (37,3% у I півріччі 2020 року). Суттєвим джерелом наповнення бюджету розвитку, крім його доходів, є кошти, що передаються із загального фонду до спеціального. На покриття дефіциту бюджету розвитку в 2021 році передбачено спрямувати 232,7 млн. грн. коштів, що передаються із загального фонду до спеціального. При цьому необхідно відзначити, що станом на 01.07.2021 р. прямиий борг Кам'янської міської ради, який мав би погашатися за рахунок бюджету розвитку, становив 231,4 млн. грн.

Протягом I півріччя 2021 року до доходної частини бюджету громади надійшло 1 210,3 млн. грн. Обсяг доходної частини бюджету збільшився на 15,3% до показника відповідного періоду попереднього року, обсяг власних доходів бюджету громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) збільшився на 18,1%. За результатами I півріччя 2021 року динаміка надходжень до бюджету громади за більшістю основних джерел покращилась, порівняно з аналогічним періодом минулого року, а рівень виконання плану був достатнім. Уточнений річний план на 2021 рік за доходами в цілому у січні-червні 2021 року було виконано на 50,7% (план на півріччя виконано на 100,3%), у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду виконані на 50,1%, спеціального фонду – на 64%. Слід зазначити, що у поточному році на рівень виконання плану як за доходами, так і видатками значною мірою впливатиме динаміка відновлення економіки України та глобальної економіки, що у свою чергу буде залежати від успішності заходів із запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19.

3.4. Виконання видаткової частини бюджету

Обсяг видаткової частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади за результатами I півріччя 2021 року становив 1 212,1 млн. грн., що на 18,8% більше показника відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2021 рік план за видатками бюджету у січні-червні було виконано на 44,7%, план на півріччя – на 82,7%. (Таблиця 3.6).

Таблиця 3.6 Основні показники виконання видаткової частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади, тис. грн.

Показник	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
<i>Державне управління</i>	132 314,0	174 236,1	188 712,1	186 820,5	88 286,2	47,3	101,3
<i>Освіта</i>	738 983,1	869 804,8	948 493,8	1 129 126,5	604 787,2	53,6	126,8
<i>Охорона здоров'я</i>	406 544,1	376 624,8	213 028,6	156 224,5	70 846,4	45,3	55,0
<i>Соціальний захист і соціальна допомога</i>	766 105,8	461 553,7	73 868,2	98 313,0	44 605,5	45,4	136,3
<i>Культура і мистецтво</i>	42 327,2	51 326,9	48 189,4	51 940,6	24 459,9	47,1	115,8
<i>Фізична культура і спорт</i>	31 835,4	103 370,1	81 268,8	126 496,2	46 173,6	36,5	236,9
<i>Житлово-комунальне господарство</i>	253 637,8	405 675,6	308 020,6	286 925,4	112 266,0	39,1	77,2
<i>Економічна діяльність, у т. ч.</i>	265 884,0	363 831,7	456 757,3	596 601,8	203 718,1	34,1	204,1
Землеустрій	0,0	48,0	3 896,5	1 684,0	0,0	0,0	-
Будівництво та регіональний розвиток	44 978,4	36 015,0	223 057,7	317 856,9	71 646,3	22,5	367,6
Транспорт	79 810,5	151 972,8	116 562,2	126 361,7	73 498,1	58,2	169,3
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	4 294,0	6 446,6	6 817,5	8 000,0	3 953,9	49,4	118,5
Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	136 801,1	169 349,3	106 423,4	142 699,2	54 619,7	38,3	162,7
<i>Інша діяльність, у т. ч.</i>	12 443,3	17 165,4	24 490,4	69 870,9	16 985,6	24,3	201,9
Громадський порядок та безпека	916,6	916,5	384,8	0,0	0,0	-	0,0
Охорона навколишнього природного середовища	8 104,9	10 174,5	10 102,3	9 660,0	2 004,1	20,7	36,3
Засоби масової інформація	3 297,8	6 074,4	5 900,1	10 000,0	3 607,2	36,1	133,6
Обслуговування боргу	0,0	0,0	8 103,3	50 210,9	11 374,4	22,7	-
Разом видатків	2 650 074,7	2 823 589,1	2 342 829,3	2 702 319,5	1 212 128,5	44,9	118,8
Трансферти іншим бюджетам	4 847,7	12 620,0	2 684,7	9 649,5	0,0	0,0	-
Разом	2 654 922,4	2 836 209,1	2 345 514,1	2 711 969,0	1 212 128,5	44,7	118,8

Джерело: Кам'янська міська рада

Основним напрямом видатків бюджету було фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Суттєві обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю», за яким обраховуються, в тому числі, внески органів місцевого самоврядування у статутні капітали комунальних підприємств міста.

Рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувалися з місцевого бюджету, був прийнятний, а обсяги видатків зросли майже за усіма галузями, крім житлово-комунального господарства та охорони здоров'я. Слід зазначити, що внаслідок реалізації заходів з медичної реформи, у поточному році до бюджету громади не надходять кошти медичної субвенції. При цьому обсяги видатків на охорону здоров'я з бюджету громади залишалися суттєвими.

Структуру видаткової частини бюджету громади за економічною класифікацією наведено нижче (Таблиця 3.7).

Таблиця 3.7. Основні показники виконання видаткової частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади за економічною класифікацією видатків, тис. грн.

Показник	2018	2019	2020	I півр. 2020
Поточні видатки	2 424 347,4	2 372 577,6	1 914 408,5	1 041 646,0
<i>питома вага поточних видатків в загальній сумі видатків, %</i>	91,3	83,7	81,6	85,9
Оплата праці та нарахування на заробітну плату	694 129,6	823 917,8	943 396,2	574 159,3
Оплата праці	567 966,0	674 631,6	772 324,0	469 784,4
Нарахування на оплату праці	126 163,6	149 286,2	171 072,2	104 374,9
Використання товарів і послуг	853 227,8	906 815,2	646 699,0	307 476,4
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	36 002,5	32 672,8	50 916,5	8 689,0
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	169,5	243,2	947,2	83,1
Продукти харчування	78 659,9	73 518,9	57 892,6	45 194,8
Оплата послуг (крім комунальних)	283 619,4	398 143,6	363 157,5	134 716,3
Видатки на відрядження	612,4	673,1	604,4	96,4
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	84 432,7	116 696,7	124 580,2	96 084,6
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	369 731,3	284 867,0	48 600,6	22 612,3
Обслуговування боргових зобов'язань	0,0	0,0	8 103,3	11 374,4
Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	7 995,7	11 252,3
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	107,6	122,0
Поточні трансферти	142 207,8	226 611,9	287 642,6	135 441,2
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	138 472,0	214 787,5	285 925,6	135 441,2
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	3 735,8	11 824,4	1 717,1	0,0
Соціальне забезпечення	733 791,6	413 612,5	27 489,3	12 357,1
Виплата пенсій і допомоги	0,0	0,0	0,0	0,0
Стипендії	0,0	0,0	0,0	0,0
інші виплати населенню	733 791,6	413 612,5	27 489,3	12 357,1
інші поточні видатки	990,8	1 620,1	1 078,0	837,5
Капітальні видатки	230 378,9	463 531,5	431 105,6	170 482,5
<i>питома вага капітальних видатків в загальній сумі видатків, %</i>	8,7	16,3	18,4	14,1
Придбання основного капіталу	146 079,6	283 743,7	259 916,5	108 661,7
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	36 202,4	33 305,3	21 341,7	22 136,2
Капітальне будівництво (придбання)	3 280,7	82 384,8	57 700,1	25 394,9
Капітальний ремонт	76 889,3	150 006,0	97 085,0	6 014,6
Реконструкція та реставрація	29 707,2	18 047,6	83 789,6	55 116,1
Придбання землі та нематеріальних активів	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні трансферти	84 299,3	179 787,8	171 189,2	61 820,8
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	81 726,0	176 821,7	169 711,8	61 820,8
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	915,9	695,5	967,7	0,0
Капітальні трансферти населенню	1 657,4	2 270,6	509,7	0,0
Усього	2 654 922,4	2 836 209,1	2 345 514,1	1 212 128,5

Джерело: Кам'янська міська рада

Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету громади становила 14,1%, що є високим рівнем для вказаного періоду, оскільки зазвичай переважний обсяг капітальних видатків припадає на II півріччя бюджетного року. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишалася високою. Ці статті витрат підлягають фінансуванню в першу чергу (що гарантує виконання міською владою зобов'язань перед бюджетними та іншими установами за соціально-спрямованими видатками) та не можуть змінюватися при здійсненні скорочення затверджених бюджетних призначень. Таким чином, у разі тимчасової обмеженості джерел фінансування ці видатки не підлягають перерозподілу на інші напрями, в тому числі платежі по боргу, що звужує можливості оперативного розпорядження бюджетними коштами.

Протягом I півріччя 2021 року з бюджету громади фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Кам'янської міської ради та здійснювались витрати на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод. Кам'янська міська рада дотримується обмежень чинного законодавства стосовно обсягу видатків на обслуговування місцевого боргу. Відповідно до ст.74 Бюджетного кодексу України та Постанови Кабінету міністрів України від 16.02.2011 р. №110, питома вага видатків на обслуговування боргу у видатках загального фонду бюджету (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій крім освітньої та медичної) не повинна перевищувати 10%. Питома вага видатків на оплату відсотків за запозиченнями, здійсненими до бюджету розвитку, була низькою та за результатами виконання бюджету у січні-червні 2021 року становила 1,14% видатків загального фонду бюджету громади (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій крім освітньої та медичної).

Обсяг видаткової частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади за результатами I півріччя 2021 року становив 1 212,1 млн. грн., що на 18,8% більше показника відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2021 рік план за видатками бюджету у січні-червні було виконано на 44,7%, план на півріччя – на 82,7%. Рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувались з місцевого бюджету, був прийнятний, а обсяги видатків зросли майже за усіма галузями, крім житлово-комунального господарства та охорони здоров'я.

Основними напрямками видатків бюджету було фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Значні обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю. Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету громади становила 14,1%, що є високим рівнем для вказаного періоду, оскільки зазвичай переважний обсяг капітальних видатків припадає на II півріччя бюджетного року.

Протягом I півріччя 2021 року з бюджету громади фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Кам'янської міської ради та здійснювались витрати на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод, питома вага видатків на оплату відсотків за запозиченнями, здійсненими до бюджету розвитку, була низькою.

4. Боргові зобов'язання громади

4.1. Боргова історія

Протягом 2015-2019 рр. кошти місцевих запозичень до бюджету міста Кам'янське не надходили. У 2020 році та I півріччі 2021 року до бюджету громади надійшли кошти за угодою, укладеною у 2017 році з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО), на загальну суму 11,8 млн. грн. Також у 2020 році Кам'янською міською радою було укладено договір кредитної лінії з АТ «Державний ощадний банк України» на загальну суму 170 млн. грн., у I півріччі 2021 року – договір кредитної лінії з АТ «Державний ощадний банк України» на загальну суму 351 млн. грн. Кошти до бюджету громади надходили траншами, також було здійснено часткове погашення боргу відповідно до графіку. Станом на 01.07.2021 р. обсяг прямого боргу Кам'янської міської ради (без урахування позик, залучених із єдиного казначейського рахунку) становив 231,35 млн. грн. Кам'янською міською радою місцеві гарантії не надавались. Пряме та консолідоване боргове навантаження доходної частини бюджету громади перебувало на низькому рівні.

4.2. Консолідований борг

Прямі боргові зобов'язання

Протягом I півріччя 2021 року короткострокових позичок з єдиного казначейського рахунку до бюджету громади не залучалось. Разом з тим, залишок непогашених середньострокових позик станом на 01.07.2021 р. становив 52 639,3 тис. грн. та включав непогашений залишок за середньостроковими позиками, залученими у попередніх бюджетних періодах з єдиного казначейського рахунку в зв'язку з невиконанням плану за доходами загального фонду, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів. Відповідно до Бюджетного кодексу України (п.21 прикінцевих та перехідних положень) погашення заборгованості за середньостроковими позиками перед державним бюджетом, яка знаходиться на обліку в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, не здійснюється до законодавчого врегулювання цього питання.

У 2017 році було прийнято рішення міської ради про здійснення **зовнішнього запозичення до бюджету міста та укладено кредитну угоду з Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (НЕФКО)** на суму 11 800 тис. грн. з метою фінансування проекту «Підвищення енергоефективності в місті Кам'янське». Граничний строк дії договору – 5 років, відсоткова ставка за користування кредитними коштами – 3% річних. Станом на 01.07.2021 р. до бюджету громади надійшло 11 800 тис. грн. кредитних коштів від НЕФКО. У 2020 році та I півріччі 2021 року з бюджету громади здійснювалась сплата відсотків за кредитом та було здійснено часткове погашення кредиту відповідно до графіку платежів. Залишок боргу за зовнішнім запозиченням станом на 01.07.2021 р. становив 7 375 тис. грн.

У 2020 році було прийнято рішення міської ради про здійснення **внутрішнього запозичення до бюджету міста на суму 170 млн. грн. у формі укладання кредитного**

договору з ПАТ «Державний ощадний банк України». Метою запозичення є залучення коштів для фінансування видатків бюджету розвитку міста Кам'янське на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурної сфери.

Місцеве запозичення було здійснено на таких умовах:

- розмір (основна сума) та валюта запозичення – 170 млн. грн.;
- форма надання кредиту – моновалютна невідновлювальна кредитна лінія;
- строк кредитування – 60 місяців від дати укладання кредитного договору;
- надходження кредитних коштів до міського бюджету до 31.12.2020 р.;
- процентна ставка за користування кредитними коштами – 16,5% річних (із можливістю перегляду кожні 6 місяців у разі зміни облікової ставки Національного банку України).

Погашення кредиту та сплата відсотків за користування залученими коштами має здійснюватися щомісячно у строки та згідно з умовами, встановленими договором. Станом на 01.07.2021 р. до бюджету громади залучено 169 837,7 тис. грн. кредитних коштів внутрішнього запозичення. У 2020 році та I півріччі 2021 року з бюджету громади здійснювалась сплата відсотків за кредитом, також у поточному році було здійснено часткове погашення кредиту відповідно до графіку платежів. Залишок боргу за внутрішнім запозиченням 2020 року станом на 01.07.2021 р. становив 151 454,5 тис. грн.

У 2021 році було прийнято рішення міської ради про здійснення **внутрішнього запозичення до бюджету громади на суму 351 млн. грн. у формі укладання кредитного договору з ПАТ «Державний ощадний банк України»**. Метою запозичення є залучення коштів для фінансування видатків бюджету розвитку громади на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурної сфери, придбання обладнання довгострокового користування та міських автобусів.

Місцеве запозичення було здійснено на таких умовах:

- розмір (основна сума) та валюта запозичення – 351 млн. грн.;
- форма надання кредиту – невідновлювальна кредитна лінія;
- строк кредитування – 60 місяців від дати укладання кредитного договору;
- відсоткова ставка – облікова ставка НБУ+ 6% річних, але не більше 25% річних (на дату укладення договору – 13,5%).

У I півріччі 2021 року з бюджету громади здійснювалась сплата відсотків за кредитом. Залишок боргу за внутрішнім запозиченням 2021 року станом на 01.07.2021 р. становив 72 520,7 тис. грн.

Відповідно, місцевий борг бюджету Кам'янської міської територіальної громади станом на 01.07.2021 р. становив 231 350,2 тис. грн. Пряме боргове навантаження перебувало на низькому рівні та становило 12,1% затвердженого на 2021 рік обсягу доходної частини бюджету громади без урахування трансфертів.

Умовні зобов'язання (гарантії)

За інформацією міської ради протягом 2015-2020 рр. та I півріччя 2021 року місцеві гарантії не надавались, гарантований борг станом на 01.07.2021 р. був відсутній.

Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість

Станом на 01.07.2021 р. бюджет Кам'янської міської територіальної громади мав прострочену кредиторську заборгованість обсягом 16,5 млн. грн. за загальним фондом, за спеціальним фондом прострочена заборгованість відсутня.

Перспективи залучення коштів у майбутньому

Зважаючи на рівень зносу житлового фонду та основних засобів комунальних підприємств міста, потреба в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства, є значною. У поточному році Кам'янською міською радою отримано від Міністерства фінансів України погодження обсягів та умов здійснення місцевих запозичень до бюджету розвитку Кам'янської міської територіальної громади шляхом укладання Угоди про передачу коштів між Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку громад та територій України та Кам'янською міською радою відповідно до умов Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком за проектом «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України» з метою впровадження заходів за проектом «Реконструкція (термомодернізація) будівель закладів освіти, науки та спорту, закладів охорони здоров'я м. Кам'янське» на суму 12,5 млн. євро (терміном на 22 роки) та за проектом «Капітальний ремонт лінії зовнішнього освітлення із впровадженням енергозберігаючих технологій у місті Кам'янське» на суму 9,5 млн. євро (терміном на 15 років). Станом на 01.07.2021 р. угоди ще не були підписані.

Зважаючи на нестабільну ситуацію на валютному ринку країни, чутливість бюджету громади до валютних ризиків через значний обсяг кредитних коштів, які планується залучити від міжнародних фінансових організацій, номінованих в іноземній валюті, буде суттєвою. Частково зменшують ризики довгостроковий період погашення основної суми боргу за кредитними угодами та відсутність пікових навантажень.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Кам'янського підтверджено на рівні **uaA-**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники міста Кам'янське у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2018	2019	2020	I півр. 2021
Податкові надходження	1 231 514,3	1 504 469,2	1 559 277,2	876 525,0
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	158 590,1	134 973,7	61 505,6	41 626,1
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	1 278 753,7	1 174 256,6	424 654,8	256 672,1
Операційні надходження всього	2 668 858,1	2 813 699,5	2 045 437,6	1 174 823,2
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	1 548 348,1	1 732 353,2	1 591 173,3	882 473,3
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	875 999,3	640 224,4	315 131,9	147 798,3
Операційні видатки всього	2 424 347,4	2 372 577,6	1 906 305,2	1 030 271,6
Операційний баланс	244 510,7	441 121,9	139 132,4	144 551,7
Фінансовий дохід	5,1	7,0	0,0	5,3
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	8 103,3	11 374,4
Фінансовий баланс	5,1	7,0	-8 103,3	-11 369,0
Поточний баланс	244 515,7	441 128,9	131 029,1	133 182,6
Капітальні надходження	55,0	6 398,4	16 582,5	4 728,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	0,0	89 399,3	30 723,0
Капітальні надходження всього	55,0	6 398,4	105 981,9	35 451,2
Придбання основного капіталу	146 079,6	283 743,7	259 916,5	108 661,7
Капітальні трансферти	84 495,3	179 887,8	171 189,2	61 820,8
Капітальні видатки всього	230 574,9	463 631,5	431 105,6	170 482,5
Капітальний баланс	-230 520,0	-457 233,1	-325 123,8	-135 031,3
Баланс після капітальних видатків	13 995,8	-16 104,2	-194 094,6	-1 848,7
Кредитування (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	13 995,8	-16 104,2	-194 094,6	-1 848,7
Фінансування	-13 995,8	16 104,2	194 094,6	1 848,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основні джерела фінансування бюджету м. Кам'янське, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2018	2019	2020	I півр. 2021
Профіцит/дефіцит	13 995,8	-16 104,2	-194 094,6	-1 848,7
Фінансування	-13 995,8	16 104,2	194 094,6	1 848,7
Зміни залишків	-11 714,8	16 523,1	15 587,8	-54 669,7
залишок на початок року	38 212,3	49 927,1	33 403,9	14 226,1
залишок на кінець року	49 927,1	33 403,9	17 816,1	68 895,8
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	35 293,8	0,0	0,0	0,0
Погашення	-35 293,8	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	178 510,7	52 839,6
Запозичення	0,0	0,0	180 457,7	73 700,7
Погашення	0,0	0,0	-1 947,0	-20 861,1
Інші розрахунки	-2 281,0	-419,0	-3,9	3 678,9
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Додаток до рейтингового звіту № 3

Основні показники виконання доходної частини загального фонду бюджету м. Кам'янське, тис. грн.

Показник	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податок на доходи фізичних осіб	606 999,7	776 156,1	830 464,6	914 000,0	455 109,4	49,8	113,8
Плата за надання адміністративних послуг	7 971,3	7 742,7	5 961,8	7 520,0	4 013,0	53,4	169,9
Державне мито	784,7	1 419,2	1 194,5	1 188,7	400,5	33,7	70,9
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	252,3	466,8	128,2	280,0	75,1	26,8	68,7
Рентна плата	297,1	0,1	2,1	1,3	0,0	0,5	0,6
Акцизний податок	64 612,5	68 909,8	80 178,0	88 330,0	43 179,4	48,9	120,9
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	12 879,1	17 433,7	19 517,7	24 000,0	11 465,4	47,8	160,2
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб	445 372,6	522 714,6	495 631,1	640 700,0	290 413,4	45,3	120,3
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	594,0	860,6	397,7	425,0	258,9	60,9	117,8
Єдиний податок	90 436,3	108 966,5	124 160,9	146 420,0	71 518,6	48,8	122,8
Місцеві податки й збори, крім єдиного податку та податків на нерухоме майно	45,5	160,1	109,9	125,0	67,6	54,0	128,2
Плата за оренду цілих майнових комплексів	4 310,5	3 881,8	4 434,8	4 000,0	1 998,2	50,0	88,7
Інші надходження загального фонду	4 117,5	9 888,6	5 362,9	5 610,0	4 694,3	83,7	207,4
Разом доходів	1 238 673,0	1 518 600,7	1 567 544,3	1 832 600,0	883 193,6	48,2	117,7
Трансферти з державного бюджету	488 790,2	537 698,9	400 498,7	432 831,1	249 891,0	57,7	101,9
питома вага трансфертів в загальній сумі доходів, %	19,5	20,7	19,5	18,9	21,8	115,3	90,6
Усього доходів	1 727 463,2	2 056 299,7	1 968 043,0	2 265 431,1	1 133 084,6	50,0	113,8
Трансферти з місцевих бюджетів	774 293,0	538 558,0	90 753,2	21 417,0	12 055,1	56,3	53,1
Усього загальний фонд	2 501 756,1	2 594 857,7	2 058 796,2	2 286 848,1	1 145 139,8	50,1	112,4

Джерело: Кам'янська міська рада

Додаток до рейтингового звіту № 4

Основні показники виконання доходної частини спеціального фонду бюджету м. Кам'янське, тис. грн.

Показник	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (виконано)	2021 (план)	I півр. 2021 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності	-4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Екологічний податок	10 029,4	8 800,9	8 686,9	8 400,0	4 437,4	52,8	111,9
Інші неподаткові надходження	137,3	42,2	72,1	50,0	50,5	101,0	307,0
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	13 533,0	9 595,3	19 427,3	6 700,0	4 727,9	70,6	40,6
- надходження коштів від приватизації майна	0,5	951,5	9 856,0	1 200,0	437,1	36,4	4,6
- надходження коштів від продажу землі	32,1	5 435,0	6 720,1	5 500,0	4 290,9	78,0	442,9
- кошти пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту, отримані відповідно до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності"	13 500,4	3 208,8	2 851,2	0,0	0,0	-	0,0
Концесійні платежі щодо об'єктів комунальної власності (які мають цільове спрямування згідно із законом)	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	-	0,0
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	-	0,0
Власні надходження бюджетних установ	67 795,9	68 809,2	41 633,0	60 691,6	30 475,1	50,2	195,1
Цільові фонди	60 000,0	40 000,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Разом доходів	151 491,4	127 247,6	69 821,1	75 841,6	39 691,0	52,3	127,0
Трансферти з державного бюджету	0,0	0,0	22 802,2	26 000,0	25 449,0	97,9	-
Усього доходів	151 491,4	127 247,6	92 623,3	101 841,6	65 140,0	64,0	208,4
Трансферти з місцевих бюджетів	15 670,6	97 999,6	0,0	0,0	0,0	-	-
Усього спеціальний фонд	167 162,0	225 247,2	92 623,3	101 841,6	65 140,0	64,0	208,4

Джерело: Кам'янська міська рада